

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA „PETRE ANDREI” DIN IAȘI
1.2 Facultatea	PSIHOLOGIE, ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ
1.3 Departamentul	DPPD
1.4 Domeniul de studii	Formare psihopedagogică
1.5 Ciclul de studii	Nivelul II de certificare pentru profesia didactică
1.6 Programul de studii / Calificarea	Program de formare psihopedagogică în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică - Nivelul II

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				Comunicare educațională							
2.2 Titularul activităților de curs				Lect.univ. dr. Marta VICOL							
2.3 Titularul activităților de seminar				Lect.univ. dr. Marta VICOL							
2.4 Anul de studiu			2.5 Semestrul			2.6 Tipul de evaluare*		E	2.7 Regimul disciplinei**		DOP

* Examen / Colocviu / Proiect

** Obligatoriu / Opțional / Facultativ

3. Timpul total estimat al activităților disciplinei (ore pe semestru)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar / laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar / laborator	28
3.7 Distribuția fondului de timp					ore
3.7.1. Participare la orele de curs și seminar / lucrări / practică de specialitate*					42
3.7.2. Examinări*					2
3.7.3. Studiul după manual / suport de curs, bibliografie și notițe					27
3.7.4. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					26
3.7.5. Pregătire seminare/ laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					27
3.7.6. Consultații					1
3.8 Total ore studiu individual**					81
3.9 Total ore pe semestru***					125
3.10 Numărul de credite					5

* Activitățile din categoriile 3.7.1. și 3.7.2. fac parte din orele didactice.

** Orele de studiu individual cuprind activitățile din categoriile: 3.7.3., 3.7.4., 3.7.5. și 3.7.6.

Notă: Se recomandă ca numărul orelor de studiu individual să fie cel puțin egal cu cel al orelor de pregătire universitară formată din ore didactice.

*** Totalul orelor pe semestru rezultă din înmulțirea numărului de credite alocate disciplinei cu 25 ore / credit.

4. Precondiții (unde este cazul)

4.1 De curriculum	Psihologia educației, Politici educaționale, Management educațional
4.2 De rezultate ale învățării	Capacitatea de a utiliza concepte de educație, Capacitate de analiză, sinteză, gândire divergentă

5. Condiții

5.1. de desfășurare a cursului	Înscrierea unui număr minim de studenți în vederea formării grupelor pentru derularea disciplinei opționale. Sală dotată cu videoproiector, laptop, tablă; acces la platforme online
5.2. de desfășurare a seminarului / lucrărilor / practicii	Grupuri mici (max. 25 studenți), Lectura bibliografiei recomandate, Documentare suplimentară, Elaborarea și susținerea prezentărilor planificate, Participare active, Desfășurare online sau onsite (după caz)

6. Obiectivul general al disciplinei

Dezvoltarea competențelor de comunicare pedagogică ale viitorilor profesori, necesare proiectării, realizării și evaluării eficiente a actului educațional, prin utilizarea conștientă și adecvată a limbajului verbal, nonverbal și paraverbal în diverse contexte școlare.
--

7. Rezultatele învățării

Cunoștințe	C1 - Proiectarea unor programe/intervenții/acțiuni/activități educaționale, adaptate pentru diverse grupuri țintă și contexte organizaționale / sociale. RAI 1 - Elaborarea proiectelor pentru activitățile de învățare / formare utilizând conceptele, teoriile și metodologiile specifice domeniului științelor educației. a) Prezintă conținuturile specifice domeniului și corelează principalele teorii și orientări metodologice ale învățării din perspectiva proiectării/ designului pedagogic C2 - Implementarea de curriculum, organizarea și realizarea experiențelor de învățare specifice unui proces educațional / de formare. RAI 2 - Coordonare de activități educaționale cu utilizarea unui curriculum, a unor strategii și resurse adecvate contextelor de formare variate a) Corelează cunoștințele de specialitate, în realizarea activităților instructiv-educative din învățământ și a altor activități educaționale; C5 - Consilierea, orientarea și asistarea psihopedagogică a diverselor categorii de persoane / grupuri educaționale (copiii/elevi/tineri/familii/profesori/angajați/alte categorii de persoane și grupuri) RAI 5 - Elaborarea și aplicarea de planuri de intervenție personalizate pentru susținerea strategiilor de consiliere, mentorat, motivare, promovare, afirmare și suport psihopedagogic oferit copiilor/elevilor/ tinerilor/familiilor/altor categorii de persoane și grupuri f) Argumentează deciziile didactice cu referire la particularitățile individuale și la modul în care învață elevii.
Aptitudini	a) Utilizează cunoștințe de specialitate, psihopedagogice, în cadrul întregului demers pedagogic de proiectare a activităților și resurselor educaționale. b) Aplică principiile și strategiile didactice în proiectarea activităților educaționale specifice nivelului de vârstă și grupului cu care se lucrează; c) Organizează activitățile educaționale și strategiile utilizate pentru formarea elevilor; d) Utilizează în proiectarea, desfășurarea, evaluarea și reglarea procesului didactic, cunoștințele specifice domeniului e) Oferă sprijin fiecărui copil/elev/ tânăr în funcție de particularitățile individuale, de cerințele educaționale speciale sau situații de risc educațional, inclusiv în colaborare cu alți specialiști.
Responsabilitate și autonomie	Studentul : a) Utilizează autonom norme, standarde, obiective curriculare și metodologii specifice în proiectarea și / sau implementarea programelor / proiectelor/intervențiilor/acțiunilor educaționale b) Abordează critic responsabilitățile profesiei didactice cu evidențierea complexității procesului de învățământ; c) Comunică eficient prin oferirea de feedback constructiv și susține implicarea activă a elevilor în propriul proces de învățare.

8. Metode de predare

În activitatea de predare vor fi utilizate prelegeri interactive, studiul de caz, dezbateri, prezentări Power, lucrul în echipă, problematizarea, astfel încât informațiile să fie ușor de înțeles și asimilat. Totodată, metoda de predare este bazată și pe modele de învățare prin descoperire, studenții fiind încurajați să identifice surse alternative de documentare.

9. Conținuturi

9.1 Curs	Metode de predare	Timp alocat
1. Comunicarea educațională. Teoria comunicării educaționale eficiente. Statutul epistemologic al disciplinei în sistemul științelor educației. (1 oră)	• Explicație, prezentare orală	1 oră

- Obiectul de studiu specific definitivat la nivel de <i>teorie a comunicării eficiente</i> sau de <i>teorie a predării</i> - Normativitatea specifică – Principiul comunicării pedagogice la nivel de principiu general al proiectării curriculare a educației și a instruirii la toate nivelurile sistemului și ale procesului de învățământ - Metodologia de cercetare specifică aflată la baza construcției comunicării educationale/ teoriei comunicării didactice eficiente: a) de tip intradisciplinar (teoria comunicării didactice eficiente, subteorie a teoriei și metodologiei instruirii/ didacticii generale); b) de tip interdisciplinar (vezi relația dintre teoria comunicării didactice eficiente – psihologia educației) 2. Definirea și analiza conceptului de comunicare educațională (1 oră) - Sfera de referință – acțiunea de elaborare și transmitere a mesajelor pedagogice, cu finalitate formativă, la toate nivelurile sistemului de învățământ - Funcția acțiunii de comunicare educațională vizează declanșarea acțiunii de învățare eficientă, integrată în cadrul oricărei activități de instruire organizată formal și nonformal - Structura acțiunii de comunicare implică interdependența permanentă necesară între informare – formare-dezvoltare pozitivă 3. Comunicarea didactică la nivel de interacțiune educațională (I) (1 oră) - Elaborarea mesajului pedagogic realizată de educator (profesor), realizată prin: raportarea la funcția generală a educației/ instruirii și la finalitățile macrostructurale ale sistemului de învățământ; - Construcția proiectului curricular al activității, ca fundament al mesajului pedagogic 4. Comunicarea didactică la nivel de interacțiune educațională (II) (1 oră) - Transmiterea mesajului pedagogic prin alegerea unei strategii didactice eficiente - Construcția repertoriului comun, cu clasa de elevi, susținut psihologic la nivel de empatie cognitiv, afectiv și motivațional 5. Principiile, conținuturile și formele generale ale comunicării umane/ psihosociale/ educaționale/ didactice (1 oră) - Principiile generale ale comunicării educaționale - Conținuturile generale comunicării educaționale, proiectate curricular la nivelul relației dintre: competențele psihologice vizate (cognitive și socio-afective; generale și specifice) – cunoștințele teoretice și procedurale - Formele generale ale comunicării: verbale (expozitive, interogative), nonverbale; externe, interne etc. 6. Condițiile reușitei comunicării didactice (I) (1 oră) - Cadrul didactic și competențele sale de comunicare. - Corelația profesor-elev, susținută în plan pedagogic, psihologic și social	• Explicația, demonstrație, conversație, prezentare orală + multimedia • Explicația, conversație, prezentare orală + multimedia • Explicația, conversație, prezentare orală + multimedia • Explicația, conversație, prezentare orală + multimedia • Explicația, conversație, prezentare orală + multimedia	1 oră 1 oră 1 oră 1 oră 1 oră
---	---	--

7. Condițiile reușitei comunicării didactice (II) (1 oră) - Empatia didactică la nivel cognitiv - Empatia didactică la nivel noncognitiv (afectiv-motivațional, volitiv-caracterial)	• Explicația, conversație, prezentare orală + multimedia	1 oră
8. Metode de comunicare didactică (I) (1 oră) - Metode de comunicare verbală, expozitivă, interogativă - Metode de comunicare scrisă - Metode de comunicare cu sine	• Explicația, conversație, prezentare orală + multimedia	1 oră
9. Metode și tehnici de comunicare didactică (II) (1 oră) - Metode și tehnici de comunicare nonverbală - Metode și tehnici de prezentare și ascultare eficientă - Metode și tehnici de informare, de persuasiune, de ascultare eficientă; de eliminare a blocajelor întâlnite în ascultare; de stimulare a operațiilor care susțin ascultarea interactivă	• Explicația, conversație, prezentare orală + multimedia	1 oră
10. Metode speciale necesare în construcția și realizarea mesajelor didactice (1 oră) - Metoda manuscrisului - Metoda improvizației - Metoda memorizării - Metoda prezentării orale	• Explicația, conversație, prezentare orală + multimedia	1 oră
11. Discursul didactic (1 oră) - Sfera de referință la nivel de activități organizate formal și nonformal - Organizarea resurselor pedagogice (informaționale, umane, didactico-materiale, financiare) la nivel de activitate de instruire frontală, pe microgrupe, individuală, la nivel de lecție mixtă, de lecție de comunicare a noilor cunoștințe, de lecție de evaluare, de consultații realizate pe grupe de nivel și individual; de cercuri de specialitate etc.	• Explicația, conversație, prezentare orală + multimedia	1 oră
12. Conflictul în comunicarea educațională. (1 oră) - Perspective de analiză a conflictului în contextul managementului clasei - Tipuri de conflict și modalități de abordare pedagogică eficientă - Situații identificabile în cadrul psihologic al unui posibil conflict educațional - Strategii de prevenire/ depășire/ valorificare a conflictului educațional.	• Explicația, conversație, prezentare orală + multimedia	1 oră
13. Rolul grupului și al microgrupelor în comunicarea didactică eficientă. (1 oră) - Relațiile de coeziune, colaborare și competiție existente/ evaluabile/ valorificabile/ care pot fi formate-dezvoltate în cadrul grupului de tip formal (clasa de elevi) sau de tip nonformal (microgrupe de învățare activate periodic în cadrul clasei; microgrupe activate în context extrașcolar) - <i>Feedback</i> și <i>feedforward</i> în comunicarea didactică - Evaluarea continuă formativă/ autoformativă cu funcție de reglare-autoreglare permanentă a comunicării didactice în cadrul grupelor și	• Explicația, conversație, prezentare orală + multimedia	1 oră

al microgrupelor organizate formal și nonformal 14. Curs de sinteză. Rolul strategiilor de instruire în comunicarea didactică (1 oră) - Conceptul de strategie de instruire: sfera de referință, funcția pedagogică generală, structura de bază (care integrează mai multe metode didactice, forme de organizare a comunicării, stiluri de comunicare – subordonate unei metode didactice de bază, activată pe termen lung, mediu și scurt) - Etape necesare în elaborarea unei strategii de instruire eficiente în comunicarea didactică proiectată și realizată în contexte pedagogice și sociale deschise - Exemple de strategii de instruire eficiente în comunicarea didactică proiectată și realizată în contexte pedagogice și sociale deschise.	• Explicația, conversație, prezentare orală + multimedia	1 oră
Bibliografie A) Referințe principale: • Abric, Jean-Claude, <i>Psihologia comunicării. Teorii și metode</i>, Ed. Polirom • Bougnoux, Daniel, 2000, <i>Introducere în științele comunicării</i>, trad., Editura Polirom, Iași • Crahay, Marcel, 2009, <i>Psihologia Educației</i>, Editura Trei, București • Cosmovici, Andrei, Iacob, Luminița, 2005, <i>Psihologie școlară</i>, Editura Polirom, Iași • Cristea, Sorin, 2019, <i>Concepte fundamentale în pedagogie</i>, vol. 12, Realizarea instruirii ca activitate de predare-învățare-dezvoltare, Didactica Publishing House, București • Ezechil, Liliana, 2002, <i>Comunicarea educațională în context școlar</i>, Editura Didactică și Pedagogică RA., București • Iacob, Luminita. 1998. <i>Comunicare didactică în Cucos</i>, Constantin, coord. 1998, Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și cadre didactice, Editura Polirom, Iași, • Miege, Bernard, 1998, <i>Gândirea comunicățională</i>, Editura Cartea Românească, București • Noveanu, Eugen (coordonare generală), 2007, 2008, <i>Dicționar Enciclopedic- Științele Educației-</i> vol I-II, Editura Sigma, București • Pânișoara, Ion-Ovidiu. 2006. <i>Comunicare eficientă</i> – Editia a IIIa, Editura Polirom, Iasi, • Pânișoară, Ion-Ovidiu. 2019, <i>Comunicarea și relațiile de comunicare pedagogică</i>, în Ion-Ovidiu Pânișoară; Marin Manolescu (coordonatori), 2019, <i>Pedagogia învățământului primar și preșcolar</i>, Editura Polirom, Iași • Petcu, Marian, 2014, <i>Dicționar Enciclopedic de comunicare și termeni asociați</i>, coordonator, Editura C.H. Beck, București • Stanton, Nicky, 1995, <i>Comunicarea</i>, trad., Societatea „Știința și Tehnică S.A.”, București • Vicol, Marta, 2014, <i>Dezvoltarea competențelor comunicative la studenți prin intermediul strategiilor</i>		

<i>didactice interactive</i>, Editura Performantica, Iași B) Referințe suplimentare: • Bontas, Ioan, 2007, <i>Tratat de Pedagogie</i>, Ed. All, București • Chis, V., 2002, <i>Provocările pedagogiei contemporane</i>, Presa Universitară Clujeană, Cluj • Cristea, Sorin, 2016, 2017, <i>Concepte fundamentale în pedagogie</i>, vol. 2, Educația – concept și analiză; Instruirea/ Procesul de învățământ, Didactica Publishing House, București • Erdei, Ildiko.2004, <i>Comunicare organizațională</i> în Bogathi Zoltan- coord., 2004, Manual de psihologia muncii și organizațională, Ed. Polirom, Iași • Guțu, Vladimir, Vicol, Marta, <i>Tratat de Pedagogie</i>, 2014, Ed. Performantica, Iași. • Postelnicu, Constantin, 2000, <i>Fundamentele didacticii școlare</i>, Ed. Aramis, București • Pânișoara, Ion Ovidiu. 2003. <i>Comunicare eficientă – Metode de interacțiune educaționale</i>. Ed. Polirom, Iași • Vicol, Marta, 2014, <i>Dezvoltarea competențelor comunicative la studenți prin intermediul strategiilor didactice interactive</i>, Ed. Performantica, Iași • http://www.unibuc.ro/eBooks/StiinteEDU/CrengutaOprea/cap6.pdf,p.28		
9.2 Seminar 1. Seminar introductiv-Prezentarea activităților de seminar, a tematicii de curs, temelor ce vor fi abordate pe parcursul semestrului, a bibliografiei, organizarea desfasurării seminariilor și a formelor de evaluare etc. 2 ore 2. Definiții, modele și teorii ale comunicării- implicații psihopedagogice. 2 ore Exerciții și teme de reflecție. 3. Componente ale comunicării educaționale –emittătorul, receptorul, mesajul, feedback-ul. 2 ore Exerciții și teme de reflecție, scenariu 4. Comunicare verticală și orizontală; verbală și nonverbală, metacomunicarea. 2 ore Exerciții și teme de reflecție, scenariu. 5. Aspecte privind eficiența comunicării educaționale. Bariere în comunicare didactică. 2 ore Exerciții și teme de reflecție . 6. Implicații educaționale ale cooperării și competiției. 2 ore 7. Caracteristici ale formelor de apreciere eficientă și ineficientă. 2 ore 8. Convingere, persuasiune, seducție și manipulare în comunicarea educațională. 2 ore 9. Tehnologii didactice- metode si tehnici didactice. 2 ore 10. Proiectarea strategiilor didactice in contextul comunicarii educationale. 2 ore 11. Aplicarea strategiilor didactice de catre profesori. 2 ore 12. Metode centrate pe reflectie, observare si actiune- jocul didactic. 2 ore 13. Exemple de strategii didactice eficiente. Comunicarea in grup prin interacțiune. 2 ore 14. Recapitulare și evaluare. 2 ore Recapitularea noțiunilor. Discuții finale. Evaluare seminar Bibliografie: a) referințe principale (bibliografie minimală):		

Cristea, Sorin, 2018, *Metodologia instruirii în cadrul procesului de învățământ*, Editura DPH, București

Cucoș, Constantin, 2006, *Pedagogie*, Ed. Polirom, Iași (pp.331-359)

Dinu, M., 1997, *Comunicarea: repere fundamentale*, Ed. Științifică, București (pp.10-52)

Fiske, J., 2003, *Introducere în științele comunicării*, Ed. Polirom, Iași

Lacombe, F., 2005, *Rezolvarea dificultăților de comunicare*, Ed. Polirom, Iași

Pânișoară, Ion-Ovidiu, 2006, *Comunicare eficientă*, Ediția aIIIa, revăzută și adăugită, Ed.Polirom

Sălăvastru, Dorina, 2004, *Psihologia Educației*, Ed. Polirom, Iași (pp.210-227)

Șoitu, Laurențiu., 1997, *Pedagogia comunicării*, Ed. Didactică și Pedagogică, București (pp. 33- 56)

referințe suplimentare (bibliografie extinsă / opțională):

Guțu, Vladimir, Vicol, Marta, 2014, *Tratat de Pedagogie*, Ed. Performantica, Iași.

Iacob, Luminița, 1998, *Comunicare didactica* apud Cucos, Constantin- coord. 1998. Psihopedagogie pentru examenele de definitivare si cadre didactice. Iași, Ed. Polirom

Pânișoară, Ion Ovidiu. 2003. *Comunicare eficientă – Metode de interacțiune educaționale*. Iași, Ed. Polirom

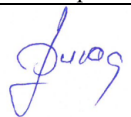
Pânișoară, Ion Ovidiu. 2006. *Comunicare eficientă – Editia aIIIa*,. Iași, Ed. Polirom

Stoica- Constantin, Ana, 2006. *Psihologia rezolvării conflictelor* apud Cursile anului II, semestrul I . Iași, Universitatea „Al. I. Cuza” – Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației.

Vicol, Marta, 2014, *Dezvoltarea competențelor comunicative la studenți prin intermediul strategiilor didactice interactive*, Iași, Ed. Performantica.

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală
10.4 Evaluare sumativă (Examen / Colocviu / Proiect)	Participare la curs, rezolvarea subiectelor de examen	Evaluare orală	60%
10.5 Evaluare continuă (pe parcursul seminarelor / laboratoarelor etc.)	Participarea și prezentarea unei teme de seminar, scenarii, studii de caz, lucrări practice, proiecte.	Evaluare parțială, pe parcursul seminarelor prin prezentarea referatelor/proiectelor	40%
10.6 Condiții de promovare			
- Comunicarea unor informații utilizând corect limbajul științific referitor la domeniul educațional - Cunoașterea conceptelor de bază proprii disciplinei - Nota 5 la evaluarea finală			

Data completării	Titular de curs (semnătura)	Titular de seminar / lucrări (semnătura)
10.10.2025	Lect.univ.dr. Marta Iuliana Vicol 	Lect.univ.dr. Marta Iuliana Vicol
Data avizării în departament	Director de departament (semnătura)	
23.10.2025		
Data aprobării în Consiliul Facultății	Decan (semnătura)	